

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแทนโทษจำคุก
ชื่อและนามสกุล	นายปิยะบุตร บุญธรรม
วิชาเอก	กฎหมายอาญาและกระบวนการยุติธรรม
สาขาวิชา	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	1. รองศาสตราจารย์วิกรณ์ รักษ์ปวงชน 2. รองศาสตราจารย์วิมาน กฤตพลวิมาน

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร. ประพันธ์ ทรัพย์แสง)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิกรณ์ รักษ์ปวงชน)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์วิมาน กฤตพลวิมาน)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ มาตรการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแทนโทษจำคุก

ผู้วิจัย นายปิยะบุตร บุญธรรม รหัสนักศึกษา 2554003968

ปริญญา นิติศาสตรมหาบัณฑิต **อาจารย์ที่ปรึกษา** (1) รองศาสตราจารย์วิกรณ์ รักษ์ปวงชน

(2) รองศาสตราจารย์วิมาน กฤตพลวิมาน **ปีการศึกษา** 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องมาตรการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแทนโทษจำคุก มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนหลักเกณฑ์ทางกฎหมายของการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยในประเทศและต่างประเทศรวมทั้งทำการศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบแนวคิด ทฤษฎีและหลักเกณฑ์ทางกฎหมายว่าด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภัยของไทยกับของต่างประเทศเพื่อเสนอแนะแนวทางในการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย โดยนำมาใช้กับระบบกฎหมายของประเทศไทย

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาทางกฎหมาย โดยการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการวิจัยด้านเอกสารและตำราทางกฎหมาย ตลอดจนศึกษาค้นคว้าเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ โดยการศึกษาวิธีการเพื่อความปลอดภัยของประเทศสาธารณรัฐฝรั่งเศส ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศญี่ปุ่น เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายของประเทศไทยให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจุบันกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยมุ่งเน้นไปที่การบังคับโทษจำคุกซึ่งถือว่าเป็นมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดมากกว่าที่จะบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยซึ่งเป็นมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิดและนอกจากนี้ยังพบว่าประมวลกฎหมายอาญาของไทยในหมวดว่าด้วยวิธีการเพื่อความปลอดภัยไม่มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน ทำให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่บังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างจริงจัง นำมาซึ่งปัญหาความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ ดังนั้น เพื่อให้การแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นควรนำวิธีการเพื่อความปลอดภัยซึ่งเป็นอีกหนึ่งมาตรการในการเลี้ยงโทษจำคุกและเป็นมาตรการในการป้องกันการกระทำความผิด โดยเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญาตั้งแต่มาตรา 39 - 50 มาตรา 194 และมาตรา 196 ให้มีความทันสมัย ชัดเจน และสามารถบังคับใช้ได้เป็นอย่างดีเป็นรูปธรรมซึ่งหากหน่วยงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมสามารถนำมาตราวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่ได้รับการแก้ไขมาบังคับใช้ควบคู่กับมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิด กล่าวคือ การบังคับโทษจำคุก อย่างเป็นระบบได้ สักส่วนสอดคล้องต้องกันตามหลักความสมควรแก่เหตุ ปัญหาอาชญากรรมในสังคมที่มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มมากขึ้นทุกๆ ปี ก็จะสามารถควบคุมได้ และมีปริมาณลดลงอันจะส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมทางอาญามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ วิธีการเพื่อความปลอดภัย การใช้บังคับแทนโทษจำคุก

Thesis title: Measures to Secure the Enforcement of the Sentence Imposed Instead of Imprisonment

Researcher: Mr. Piyabud Boontham; **Degree:** Master of Laws;

Thesis advisors: (1) Wikorn Rakpuangchom, Associate Professor;

(2) Viman Kritpolviman, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The propose of the research entitled “Measure for Safety Instead of Imprisonment” are to study the fundamental ideas, rationales and theories of the measure of safety as well as the legal basis related to the use of the measure of safety in Thailand and some foreign countries. This is included, the legal concepts, theories and principles used to govern the measure of safety in Thailand and some foreign countries will be compared and analyzed for ascertaining the suggestions for improving the measure of safety in Thai legal system.

This research is a quantitative research by analysis documentary and legal text books including study on document related measure for safety instead of imprisonment in Thailand and France, Germany and Japan. In order to give an advise to the government or related authorized agencies to review criminal code of Thailand.

The study found that the current criminal justice system in Thailand tended to use imprisonment instead of the measure of safety although the measure of safety was the legal means for the prevent in of offenses. In the regards, it was revealed that the Criminal Code of Thailand, especially in the section related to the measure of safety has been in force since B.E. 2499. In the modern era, the law was considered obsolete and not suitable for current Thai Society as the authority could not use the measure of safety in efficient manner, leading to the overcrowding of prisoners. To resolve the aforementioned problems, it was suggested to use the measure of safety instead of imprisonment moreover, the amendments to the Criminal Code Section 39-50 and Section 194 and Section 196 should have been made to make them more modernized and efficient. If the governmental authority in criminal justice system would take into account the amended measure of safety along with the imprisonment in proportional and reasonable manners corresponding to the offenses. Crime rate that was likely to increase every year might be decreased and became under control.

Keyword: Measure for safety, Enforce instead of Imprisonment

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงเป็นรูปเล่มดังที่ปรากฏนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์วิกรณ์ รักษ์ปวงชน อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำ ติดตามและชี้แนะแนวทางในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้อย่างใกล้ชิดมาโดยตลอดนับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างซึ่งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ประพันธ์ ทรัพย์แสง ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และให้คำแนะนำในเชิงวิชาการที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนชี้แนะและให้ข้อสังเกตต่างๆ ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พร้อมกันนี้ขอกราบขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์วิมาน กฤติพลวิมาน อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่กรุณาได้รับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ตลอดจนให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทาง และให้ความรู้เพิ่มเติมในการจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จเรียบร้อยสมบูรณ์

นอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณอาจารย์อังครัตน์ ดลเจิม อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางในการหาข้อมูล ไม่ว่าจะ เป็นหนังสือ บทความ งานวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จนงานเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลง ด้วยดีและไม่มีอุปสรรค

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยต้องกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมผู้วิจัยอยู่เบื้องหลังการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอดทั้งทางด้านกำลังทรัพย์และกำลังใจแก่ผู้วิจัย จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

ปิยะบุตร บุญธรรม

ตุลาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา	5
3. ขอบเขตของการศึกษา	5
4. วิธีการวิจัย	6
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 ความหมายและความเป็นมา แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ การใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย	7
1. ความหมายของวิธีการเพื่อความปลอดภัย	8
2. ความหมายของวิธีการเพื่อความปลอดภัยเปรียบเทียบกับ โทษ	10
3. ความเป็นมาของวิธีการเพื่อความปลอดภัยของประเทศไทย	11
4. ประเภทของวิธีการเพื่อความปลอดภัยของประเทศไทย	14
5. วัตถุประสงค์ของการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย	15
6. วัตถุประสงค์ของการบังคับโทษ	16
7. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา	22
8. แนวคิดและทฤษฎีว่าด้วยการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย	24
9. ข้อแตกต่างกันระหว่างวิธีการเพื่อความปลอดภัยกับโทษ	30
10. ข้อที่คล้ายคลึงกันของโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย	32
11. ประโยชน์ของการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยเปรียบเทียบกับโทษ	33
บทที่ 3 หลักเกณฑ์ทางกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยของไทยและต่างประเทศ	35
1. วิธีการเพื่อความปลอดภัยของประเทศไทย	35
2. แนวคิด ทฤษฎีทางกฎหมายเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัยในต่างประเทศ	48
2.1 แนวคิดและทฤษฎีทางกฎหมายของสาธารณรัฐฝรั่งเศส	48
2.2 วิธีการเพื่อความปลอดภัยของประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 วิธีการเพื่อความปลอดภัยในประเทศญี่ปุ่น	81
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาการใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย	91
1. การกักกัน	91
2. การห้ามเข้าเขตกำหนด	95
3. การเรียกประกันทัณฑ์บน	96
4. การควบคุมตัวไว้ในสถานพยาบาล	98
5. การห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง	101
บทที่ 5 บทสรุปและเสนอแนะ	103
1. บทสรุป	103
2. ข้อเสนอแนะ	105
บรรณานุกรม	112
ประวัติผู้วิจัย	116

